

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/14/2024
Identifikačné číslo spisu:	4112221686
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4112221686.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ W.. O. T., narodený XX. S. XXXX, J. D. XX, XXX XX L., 2/ W.. S. O., L. XX. S. XXXX, J. D. XX, XXX XX L., zastúpených: Advokátska kancelária STOKLASA a STOKLASOVÁ s.r.o., Farská 25, Nitra, proti žalovanému: Mesto Nitra, Štefánikova 59, 949 01 Nitra, IČO: 00308307, o uloženie povinnosti opraviť vec, vedeného na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 14C/84/2012, v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, zo dňa 25. októbra 2023 sp. zn. 25Co/83/2023-696 , takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom 1/ a 2/ p r i z n á v a proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 7. apríla 2022 č.k. 14C/84/2012-262 v spojení s opravným uznesením zo dňa 28. júna 2023, .č.k.14C/84/2012-681 (ďalej len súd prvej inštancie“), ktorý výrokom I. uložil žalovanému povinnosť : „zrealizovať opornú konštrukciu ako súčasť cestného telesa, ktorá bude tvoriť súčasť miestnej komunikácie Stračia ulica, nachádzajúcej sa v kat. úz. L., M. L. na "C" KN parc.č.XXXX pred domom s. č. XXX. Opornú konštrukciu cestného telesa vybuduje žalovaný na "C" KN parc.č.XXXX v tesnej blízkosti jestvujúceho poškodeného oplatenia pred domom s. č. XXX.. Po zrealizovaní opornej konštrukcie cestného telesa a uvoľnení pôvodného oplatenia od priťaženia cestným telesom je žalovaný povinný sanovať oplatenie do pôvodného stavu (t. j. vyrovnať oplatenie do pôvodnej rovnej trasy a vyspraviť trhliny). V prípade, že sa v priebehu realizácie ukáže, že nebude technicky možné poškodené oplatenie sanovať, je žalovaný povinný vybudovať nové oplatenie s rovnakými technickými parametrami, ako malo pôvodné oplatenie pred pozemkom žalobcov, nachádzajúcim sa v kat. úz L., obec Nitra zapísaným na Okresnom úrade Nitra, katastrálny odbor v LV č. XXXX "C" KN pare. č. XXXX zastavaná plocha a nádvoria o výmere 180 m2, parc. č. XXXX/X záhrady a domu s. č. XXX na parc. č. XXXX, a to všetko do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie žalobcom 1/ a 2/ priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je povinný zaplatiť žalovaný. Odvolací súd uložil

žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2. Súd prvej inštancie zistil, že v predmetnej veci ide o uplatnenie práva podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého môže súd uložiť nielen povinnosť zdržať sa určitej činnosti, ale najmä môže uložiť povinnosť vykonať vhodné a primerané opatrenie na odvrátenie škody, teda môže uložiť povinnosť zakročiť proti zdroju rizika, predmetom dokazovania bude skutočnosť či v dobe rozhodovania súdu existuje vážne ohrozenie žalobcov, alebo ich majetku pričom nie je potrebné, aby hrozilo nebezpečenstvo bezprostredného vzniku škody, postačí, že ak bude preukázané zo strany žalobcov, že ide zatiaľ len o ohrozenie, avšak vážne v dôsledku ktorého v budúcnosti vznikne škoda, za týmto účelom v predmetnej veci vykonal znalecké dokazovanie.

3. Súd pri rozhodovaní vychádzal zo znaleckého posudku č. 10-16/2019 vypracovaného Technickým a skúšobným ústavom stavebným, n. o., so sídlom v Bratislave, ktorý bol neskôr doplnený ďalším znaleckým posudkom číslo 10-11/2020 a z ktorého jednoznačne vyplýva, že súčasný stav konštrukcie je staticky nevyhovujúci. Konštrukcia nevyhovuje z hľadiska bezpečnosti voči preklopeniu a v prípade nižšie položeného povrchu miestnej komunikácie asi o 0,25 metra, oproti súčnému povrchu, by s vysokou pravdepodobnosťou došlo k poškodeniu jestvujúcej konštrukcie, pretože táto by vo svojom geometrickom tvare a materiálnom riešení dosiahla potrebný stupeň bezpečnosti voči preklopeniu aj voči posunutiu, z čoho vyplýva, že vlastne navýšením hrúbky cesty došlo k ohrozeniu jestvujúcej konštrukcie. Zo znaleckého posudku vyplýva, že škoda na kovovom oplatení už do určitej miery vznikla a to tým, že oplatenie je zdeformované a ak by došlo k zrúteniu oporného múru podmurovky oplatenia, dôjde tým a aj k strhnutiu deštrukcii celého kovového oplatenia. Z dôvodu, že nie je zdokumentovaný stav trasy, nedokáže posúdiť do akej miery by hlavné plynové potrubie vedenia v danom úseku odolalo prípadnému poškodeniu v prípade narušenia konštrukcie cestného telesa pri zosunutí oporného múru. Ale uviedol, že aby prírodné potrubie do veľké HUP pripojené privarením k hlavnému potrubiu na priamo, potom takýto spôsob realizácie predstavuje pri strhnutí obetónovaného stĺpa následkom havárie poškodeného múru vážne ohrozenie únikom plynu.

4. Z takto vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že žaloba podaná žalobcami 1/a 2/ je dôvodná a vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovia si uplatňujú nárok v zmysle § 417 ods. 2 Obč. zák., ktorý slúži na poskytnutie preventívnej ochrany a v zmysle tohto paragrafu je možné požadovať uloženie vykonania určitých opatrení, najmä takých, ktorými sa má zabrániť hroziacej vážnej škode bolo dôvodné, aby bolo uložené žalovanému vykonať vhodné a primerané opatrenia na odvrátenie hroziacej škody. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetný múr prevzal funkciu oporného múru, z čoho vyplýva, že je súčasťou cestného telesa a v prípade jestvujúceho zaťaženia oporného múru v tesnej blízkosti koruny múru, môže vyvolať stav ohrozenia, ak dôjde v budúcnosti k významnejšiemu preťaženiu, môžu sa tieto poruchy rozvinúť tak, že to môže následne viesť až k havárii konštrukcie. Ďalej mal súd za preukázané, že trhliny sa dajú časovo priradiť k stavebným prácam v rámci rekonštrukcie plynovodu, čiže progresívny rozvoj trhlín pravdepodobne spadá do obdobia súvisiacej opravy miestnej komunikácie a zhutňovania podkladových vrstiev komunikácie, z čoho jednoznačne vyplýva, že žalobcovia uniesli dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním, že existuje ohrozenie žalobcov, ako aj ich majetku, čiže bolo s istotou preukázané, že ide len o ohrozenie avšak vážne poukazujúc na znalecké dokazovanie, a v dôsledku tohto ohrozenia môže vzniknúť v budúcnosti škoda. Z dôvodu, že zo strany žalobcov išlo o uplatnenie nároku podľa § 417 ods. 2 OZ, súd prvej inštancie petitom uložil žalovanému povinnosť vykonať vhodné a primerané opatrenia na odvrátenie hroziacej sa škody ohľadom oporného múru tak, ako sú uvedené vo výroku tohto rozsudku.

5. Odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 387 ods.2 CSP. Stotožnil sa v celom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozsudku a doplnil, že predmetom odvolacieho konania zostalo posúdenie preukázania hrozby vážnej škody. Súd prvej inštancie v tejto časti zdôvodnil rozhodnutie v rozsudku. Odvolací súd sa s dôvodmi rozhodnutia stotožnil, pretože vychádzal zo záverov znaleckého posudku. Zo znaleckého vyplýva, že vznik škody na kovovom oplatení už do určitej miery nastal, čo sa prejavuje vynútenými deformáciami a rizikom pozvoľného deštruovania spojov oplatenia, nedá sa vylúčiť, že časom dôjde k deštrukcii múru pozvoľným zosypaním s následkom pádu do predzáhradky a na odkvapový chodník pred rodinným domom. Ak dôjde k takej situácii, bude to sprevádzané aj deštrukciou kovového oplatenia. Súčasný statický stav je nevyhovujúci z hľadiska bezpečnosti voči preklopeniu. V prípade nižšie položeného povrchu miestnej komunikácie, asi o 0,25 cm oproti súčnému stavu povrchu by nedošlo s vysokou pravdepodobnosťou k poškodeniu jestvujúcej

konštrukcie, pretože by dosiahla potrebný stupeň bezpečnosti voči preklopeniu aj voči posunutiu. Z uvedeného vyplýva, že hrozba škody je daná súčasnou konštrukciou oproti pôvodnému povrchu, oporný múr sa stal súčasťou cestného telesa. Žalobcom hrozí vážna škoda zosunom a poškodením kovového oplatenia.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný včas dovolanie. Rozsudok odvolacieho súdu považoval za nesprávny, pretože súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil ako strane, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420, písm. f) CSP a napadnutý rozsudok trpí vadami zmätočnosti. Tvrdil, že porušením práva na spravodlivý proces je nesporne aj situácia, ktorá nerešpektuje pravidlá vymedzujúce proces vyhľadávania, vykonávania a hodnotenia dôkazov, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktorá vyšla najavo, alebo boli kvalifikovane namietané, ale nižšie súdy ich právne nezhodnotili v celom súhrne posudzovaných skutkových okolností bez toho, aby dostatočným spôsobom zdôvodnili ich relevantnosť.

7. Žalovaný uviedol, že v prvom rade sa treba pozrieť na fakty, ktoré boli opomenuté napriek tomu, že žalovaný ich dookola opakoval a neprihliadol na ne ani súd prvej inštancie ani odvolací krajský súd. Nesporným faktom je, že žalobca už v roku 2002 avizoval poškodenie múru spoločnosťou Slovenský plynárenský priemysel a.s. a v súdnom konaní bolo navrhnuté niekoľkokrát pribratie SPP do konania, čo súd odmietol neskôr aj kvôli prevzatíu názoru Najvyššieho súdu SR z o zrušujúceho uznesenia 8Cdo/270/2014 zo dňa 23.09.2015.

8. Namietal, že najvyšší súd ustálil, že múrik sa stal súčasťou cestného telesa. Bolo však opomenuté primárne zavinenie SPP podľa zákona, keďže už rozvedené škody na múre žalobcov ďalej časom len „procesovali“, keďže aj podľa znaleckého posudku ustanoveného znalca Technický a skúšobný ústav stavebný, n. o. sa konštatuje, že prvotné poškodenie ako také nastalo v čase rekonštrukcie plynovodu a nie v dôsledku pôsobenia cestného telesa. Najvyšší súd ďalej aj uviedol vo svojom uznesení, že primeraným a vhodným opatrením na odvrátenie hroziacej vážnej škody nie je uloženie úpravy vecí, ktorá nepatrí tomu, kto hroziacu škodu vyvolal, aj keď z dôkazov je nepochybné, že navyšovanie povrchu miestnej komunikácie a hutnenie zásypových vrstiev má vplyv na múr. Ďalej miera zavinenia samotného žalobcu, ktorý pri konkrétnej rekonštrukcii cesty už problém s múrom mal ako aj v súvislosti s opravou SPP. Má za to, že súd jednoznačne nesprávne posúdil skutočnosť či je naozaj nutné do konania prizvať SPP aj kvôli zavineniu škody (už existujúcej, nie hroziacej), ktorá keby nenastala, nedošlo by k rozvoju trhlín/prasklín, a tým by sa jednoznačne zmenilo aj rozhodnutie súdu už v prvej inštancii, čo má jednoznačný a markantný vplyv na celé konanie.

9. Tvrdil, že súd sa nevysporiadal ani s ďalšou otázkou týkajúcou sa opravy vecí. Oprava prípadne sanácia múru žalobcov tak predstavuje opravu poškodenej veci a nárok žalobcov v tomto rozsahu je uplatnením nároku na náhradu už vzniknutej škody formou uvedenia veci do pôvodného stavu podľa § 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka, čím sa súd dodnes nezaoberal. Spomenutá už bola aj miera zavinenia. Do pozornosti súdu dal usnesení Nejvyššího soudu ČR v konaní 25Cdo 2680/2014 zo dňa 14.06.2016, kde súd jednoznačne stanovil, že § 417 ods. 2 OZ slúži k zamedzeniu vzniku škody, ak škoda poškodenému najprv hrozí, avšak podľa žalobných tvrdení škoda už vznikla, pokračuje a naďalej sa zvyšuje, prostriedkom ochrany je potom v danom prípade iná žaloba na ochranu vlastníckeho práva.

10. Namietal, že ide o uloženie povinnosti, ktorá nepatrí tomu, kto hroziacu škodu vyvolal. Spracovaním súčasti cudzej veci nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veci. Uznesenie NS SR jednoznačne uvádza, že podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno považovať opravu alebo úpravu vecí, ku ktorej rušiteľovi nepatrí vlastnícke právo a primeraným a vhodným opatrením na odvrátenie hroziacej škody nie je uloženie úpravy vecí, ktorá nepatrí tomu, kto hroziacu škodu vyvolal. Krajský súd ako odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu, aj keď sa vo výrokovej časti uvádza, že poškodené oplatenie má žalovaný sanovať, a ak to nebude možné, je žalovaný povinný vybudovať nové oplatenie s rovnakými technickými parametrami ako malo pôvodné oplatenie pred pozemkom žalobcov, nachádzajúcim sa v katastrálnom území L., obec Nitra zapísaným na Okresnom úrade Nitra, katastrálny odbor LV č. XXXX „C“ KN pare. č. XXXX zastavaná plocha a nádvoria o výmere 180m², pare. číslo XXXX/X záhrady a domu s.č. XXX na pare. č. XXXX, a to do 60 dní, od právoplatnosti rozsudku. Zo žaloby a ani následne z iných písomných podaní a ústnych prednesov žalobcov nevyplývalo, že uloženie povinnosti žalovanému vykonať opravu oporného múrika resp. vybudovať nový oporný múrik s rovnakými technickými parametrami by naplnilo prevenčný účel žaloby podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Nestotožňuje sa ani s názorom odvolacieho súdu, ktorý potvrdzuje rozsudok okresného súdu, že z rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, táto je jasná a určitá a obchádza, a tak popiera účel a podstatu prejednávaneho ustanovenia Občianskeho zákonníka. Do pozornosti a v súvislosti s prejednávaným a potvrdzujúcim Rozsudkom 22/2005 dal aj § 132 ods. 1 v spojení s § 135b zákona 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, kde z uvedeného výkladu, konformného v právnej teórii a prezentovanými stanoviskami a zaužívanou praxou platí nemožnosť nadobudnúť vlastníctvo spracovaním súčasti cudzej veci.

11. Ďalej namietal, že žalobcovia nepreukázali hrozbu vážneho ohrozenia majetku v ich vlastníctve a žiadajú vykonať opravu veci, ku ktorej nepatrí žalovanému vlastnícke právo, ktorá oprava navyše ani v zmysle zmeneného petitu nesleduje prevenčný charakter žaloby podľa § 417 ods. 2 zákona ObZ. Znalec jednoznačne uviedol v súvislosti s plynovým potrubím, že zosunutím oporného múru je iba malá pravdepodobnosť mechanického poškodenia hlavného potrubia a zároveň súd bez ďalšieho dokazovania prevzal hypotetickú úvahu znalca o spôsobe realizácie individuálnej prípojky. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie a závažne takto prispel k jednostrannosti súdneho procesu a žalovaný tak nemal možnosť na spravodlivý proces, keďže toto značne mohlo ovplyvniť procesné konanie a považuje ďalšie šetrenie ako aj vykonanie dôkazov za kľúčové, keďže v tejto veci bolo vydané rozhodnutie ohľadom prípadnej sanácie/výmeny celého múru žalobcu, ktorého minimálne prvotné poškodenie jednoznačne nevykonával žalovaný ale tretia osoba. V takomto závažnom prípade je naozaj nutné proces zamietnuť. Súd zaviazal žalovaných k oprave veci, ku ktorej nemajú vlastnícke právo.

12. Súd sa nevysporiadal ani s povinnosťou stavebníka podľa § 58 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte ako „Stavebný zákon“). Sanácia alebo vybudovanie nového múru žalovaným je/bude stavbou na cudzom pozemku, jednoduchý súhlas (pisomný ani ústny) postačovať nebude. Nevyhnutným materiálnym predpokladom pre nariadenie výkonu rozhodnutia je presné, jasné, nepochybné rozhodnutie. Vykonanie uloženej povinnosti bez príslušnej stavebnej dokumentácie a bez platného stavebného povolenia v lehote 60 dní od vykonateľnosti rozsudku je objektívne nemožné. Keďže súd nenariadil žalobcom v petite rozsudku prvej inštancie mieru spoluparticípácie na výkone rozhodnutia, je rozsudok jednoznačne tendenčný, jednostranný a pôsobí vysokou mierou možného poškodenia žalovaného vo výkone svojich práv. Procesné môže byť takto stanovený odvolací rozsudok nevykonateľný v prípade, že by žalobcovia neboli vo výkone úkonov smerujúcich k výkonu rozhodnutia nápomocní (napr. nepristúpili by ku kontrahovaniu iného práva k pozemku tak, ako to vyžaduje § 139 ods. 1 stavebného zákona). Je ďalej nutná komplexná lokalizácia oporného múru, ďalej geodetické zameranie a rovnako opatrenia, ktoré boli uložené musia byť vhodné na odstránenie hrozacej škody. Skutočnosť, a teda oprava predmetného múru je podľa názoru žalovaného premlčaná, čo argumentovali už v konaní aj skôr. Alternatívou v konaní má byť sanácia/vybudovanie cca 70 rokov starého múru, ktorého primárne a rozsiahle poškodenie ani žalovaný nezapríčinil.

13. Riadnym plnením súdom uloženej povinnosti v stanovenej lehote by sa žalovaný dostal do rozporu s niekoľkými osobitnými právnymi predpismi z dôvodu absencie príslušných povolení a naopak pri dodržaní predpísaných postupov za účelom získania všetkých so stavbou súvisiacich povolení by nepochybne nebolo reálne dodržať v rozsudku uvedenú paričnú lehotu. Napadnutý rozsudok preto zakladá stav vážnej právnej schizmy a žalovaný je názoru, že je absolútne neprijateľné a v nesúlade so základnými princípmi CSP, aby plnenie výroku rozsudku nieslo so sebou sekundárne následky v podobe porušenia osobitných právnych predpisov so sankčnými dôsledkami z toho vyplývajúcimi (hrozba uloženia pokút a neefektívne vynakladania verejných rozpočtových zdrojov na ich uhradenie). Súd nezohľadnením týchto osobitných predpisov pri inkorporovaní žalobného petitu do výroku rozsudku sa tak dostal do priamej kolízie s jedným zo základných princípov civilného sporového konania formulovaným v Článku 16 ods. 1 CSP: „Súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona. Žalovaný je toho názoru, že už len táto skutočnosť sama o sebe opodstatňuje odklad vykonateľnosti rozsudku a dôvodnosť dovolania“.

14. Žiadal, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre 25Co/83/2023 - 696 zo dňa 25.10.2023. Alternatívne navrhoval, aby dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu aj súdu prvej inštancie a žalobu v celom rozsahu zamietol ako nedôvodnú.

15. Žalovaný súčasne podal návrh na odklad vykonateľnosti. Navrhoval, aby dovolací súd odložil

vykonateľnosť Rozsudku Krajského súdu 25Co/83/2023 - 696 zo dňa 25.10.2023 a to v celom rozsahu do času právoplatného rozhodnutia súdu v dovolacom konaní. Vzhľadom na objektívnu nemožnosť splniť súdom stanovenú lehotu 60 dní, žalovanému hrozí exekúcia, ktorá má v prípade žalovaného ako príjemcu externých finančných zdrojov, zvlášť vážne negatívne následky.

16. Žalobcovia 1/ a 2/ vo vyjadrení zo dňa 16.01.2024 k dovolaniu uviedli, že z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaný len subjektívne nesúhlasí s odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie. Namietal, že len samou polemikou s rozhodnutím súdu nie je možné podľa CSP vymedziť dovolací dôvod (uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/61/2019 zo dňa 28.02.2020). Rozsudok odvolacieho súdu spĺňa všetky kritériá, pokiaľ ide o právo na riadne odôvodnenie rozsudku a ústavnú požiadavku na logické, spravodlivé a zákonné odôvodnenie rozhodnutia, ktoré nebude arbitrárne a zjavne neodôvodnené a ktoré naopak bude v súlade s pravidlami formálnej logiky poskytovať jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov, a obranou proti takému uplatneniu.

17. Podľa rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25. 10. 2017, sp. zn. 6Cdo/155/2017): „ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti)“.

18. Podľa názoru žalobcov, žalovanému nebolo znemožnené nesprávnym procesným postupom, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva, a už vôbec nie v takej miere, že by malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nesúhlas strany s právnym názorom súdu nie je dôvodom na dovolanie.

19. Pokiaľ žalovaný namietal nevykonanie dôkazu súdmi, a to „nepribratie SPP do konania“, k uvedenému žalobcovia uviedli, že pasívne vecne legitimovaným bol po celú dobu konania žalovaný ako správca miestnej komunikácie a vlastník cestného telesa. Z hľadiska zodpovednosti je vo vzťahu ku žalobcom právne irelevantné, kto realizoval opravu cestného telesa v minulosti, resp. aké inžinierske siete sa v cestnom telese nachádzajú a kto je ich vlastníkom. Slovenský plynárenský priemysel a.s. ako vlastník inžinierskych sietí (plynovod) nie je v žiadnom právnom vzťahu vo vzťahu ku žalobcom z titulu nesprávneho vyhotovenia cestného telesa, ktoré vytvára tlak na oplotenie vo vlastníctve žalobcov. Ak si chce žalovaný uplatniť nejaké nároky voči zhotoviteľovi diela alebo vlastníkovi inžinierskej siete, je to jeho vnútornou záležitosťou. Nemá to však žiaden vplyv na predmet súdneho konania. Súdne konanie vo veci sa viedlo od roku 2012, t.j. do vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie viac ako 10 rokov. Znalecké dokazovanie bolo vykonané niekoľko rokov pred vyhlásením rozsudku súdu prvej inštancie. Žalovanému nič nebránilo, aby v konaní produkoval dôkazy sám, t. j. aby na podporu jeho skutkových tvrdení predložil dôkaz - napríklad písomné vyjadrenie SPP alebo dokonca súkromný znalecký posudok, ak z ich existencie vyvodzoval pre neho priaznivé právne dôsledky. Nie je a nemôže byť na ťarchu súdov, že nevykonali dôkaz, ktorý (1) mohol sám zabezpečiť žalovaný a (2) nemohol mať vplyv na rozhodnutie súdu, s ohľadom na pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného. Posudzovaním vecí súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva účastníka (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 311/2014 zo dňa 29.9.2015).

20. Existencia väd cestného telesa a hrozby ujmy resp. škody bola v dostatočnom rozsahu preukázaná znaleckým dokazovaním, ktorého závery postačujú pre (správne) rozhodnutie súdov vo veci. Rovnako sa v tomto ohľade vyjadril aj dovolací súd, ktorý už vec v minulosti posudzoval a následne súdy postupovali po vrátení veci v súlade s jeho právnym názorom.

21. Žalobcovia 1/ a 2/ namietali, že žalovaný v konaní opakuje svoju skutkovú argumentáciu, ktorú už v konaní pred súdom prvej inštancie aj pred odvolacím súdom uplatnil a s ktorou sa súdy v rozhodnutiach vysporiadali. Žalovaný v dovolaní, bez akýchkoľvek dôkazov, špekuluje o „nevykonateľnosti“ rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvej inštancie, pričom namieta lehotu na splnenie povinnosti.

Nepredložil však žiaden dôkaz o nemožnosti uskutočniť uložené plnenia. Zdôraznili, že je potrebné si uvedomiť, že stav, keď žalobcom hrozí ujma resp. škoda, bol v konaní preukázaný a bola konštatovaná pasívna vecná legitímácia žalovaného, ktorý ho vyvolal a ktorý zaň zodpovedá. Právne predpisy počítajú s možnosťou, že vznikne potreba rýchlo reagovať na špecifické situácie, ktoré sa v živote vyskytnú. Ani v prípade havárie plynového potrubia v cestnom telese zrejme nebudú mesiace realizované povoľovacie procesy a v prípade verejného obstarávateľa verejné obstarávanie na realizáciu nápravy. Podľa §127a ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon), ak v dôsledku živelnnej pohromy, havárie alebo inej mimoriadnej udalosti, alebo ich bezprostrednej hrozby je nevyhnutné uskutočniť stavbu, odstrániť stavbu, vykonať stavebné úpravy alebo zabezpečovacie práce na stavbách a uskutočniť terénne úpravy na pozemkoch, možno ich začať bez predchádzajúceho povolenia alebo ohlásenia.

22. Žalobcovia 1/ a 2/ navrhovali, aby dovolací súd odmietol dovolanie podľa §447 písm. d) CSP, pretože dovolanie nemá náležitosti podľa §428 CSP. Ak dovolací súd dovolanie neodmietne, navrhovali, aby dovolací súd podľa §448 CSP zamietol dovolanie, keďže dovolanie nie je dôvodné (resp. dovolací dôvod podľa §420 písm. f) CSP nie je daný).

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalovaný dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), dovolanie podľa § 447, písm. f) CSP odmietol. Dovolací súd v zmysle § 451 ods.3 CSP stručne uvádza dôvod svojho rozhodnutia.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

24. Podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že žalovaný namieta skutkové dôvody, týkajúce sa predmetu konania, ktorý bol ustálený znaleckým dokazovaním. Napadnutému rozhodnutiu prechádza uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. septembra 2015 sp. zn. 8Cdo/270/2014- 268 ako súdu dovolacieho, ktorým najvyšší súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre z 26. marca 2014 sp. zn. 6Co/264/2013, ktorý zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol. Najvyšší súd uviedol, že: „Zo znaleckého posudku tiež vyplýva, že predmetný oporný múr, ktorý v danom priestorovom usporiadaní plní „ochrannú funkciu cesty“, javí v súčasnosti niektoré príznaky dosiahnutia medzného stavu únosnosti, a to najmä naručenia integrity konštrukcie nadmerne rozvinutými trhlinami, zalomenie koruny v blízkosti uličnej vpuste a vyklonenie v smere aktívneho zemného tlaku (k rodinnému domu) asi 3,5°, pričom zrútenie konštrukcie bezprostredne nehrozí. Pri opakujúcom sa zaťažení dopravou, najmä zaťažení vozidlami s veľkými nápravovými tlakmi treba očakávať pozvoľný rozvoj zistených porúch. Ak dôjde v budúcnosti k významnému prťaženiu, môžu sa poruchy rozvinúť tak, že to môže následne viesť až k havárii konštrukcie, v blízkosti ktorej sú uložené plynárenské a komunikačné siete. Osobou, ktorá by za takto vzniknutú škodu zodpovedala, by bol nepochybne odporca, ako vlastník miestnej komunikácie, ktorý je povinný pozemnú komunikáciu udržiavať v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý je určená [§ 3d ods. 3, § 3d ods. 6 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon)], včítane jej zabezpečenia takými stavebnými konštrukciami, ktoré bránia tomu, aby komunikácia ohrozovala majetok iného (podľa čl. 16 STN 73 0037:1990 oporný múr je stavebnou konštrukciou, ktorá zabezpečuje stabilitu násypu a je obvykle vybudovaná v predstihu pred sypaním zemného telesa za múrom). Vzhľadom na uvedené dovolací súd nepovažuje za správny záver odvolacieho súdu o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie odporcu (naostatok aj to chybne ustálené len v súvislosti s poškodením múru navrhovateľov pri stavebných prácach v rámci rekonštrukcie plynovodu v roku 2002), ani jeho záver, že navrhovatelia 1/ a 2/ nepreukázali ani to, že im hrozí škoda. Ako už bolo uvedené vyššie, ustanovenie § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka slúži na poskytnutie preventívnej ochrany; pre jeho aplikáciu nie je podmienkou, aby vznik škody hrozil bezprostredne“. Najvyšší súd v závere uviedol, že: „z dosiaľ vykonaných dôkazov je ale nepochybné, že

odporca pri dlhodobom zvyšovaní povrchu miestnej komunikácie a hutnení zásypových vrstiev na rekonštruovaných inžinierskych sieťach a pri hutnení násypových vrstiev novo vybudovaného telesa vozovky samostatnú stavebnú konštrukciu majúcu povahu oporného múru zabezpečujúceho stabilitu vozovky, hoci to bolo nutné, sám nevybudoval a miestnu komunikáciu v podstate „oprel“ o múr (podmurovku oplatenia) navrhovateľov, ktorý vzhľadom na svoju stavebnú konštrukciu a určenie, pochopiteľne nezodpovedal konštrukčným zásadám zhotovovania oporných múrov. Predmetný múr navrhovateľov tak prevzal funkciu oporného múru, a podľa znaleckého posudku „z technického hľadiska je preto súčasťou cestného telesa“. S uvedeným zistením sa preto musí odvolací súd musí tiež riadne vyrovnať“.

26. Dovolací súd konštatuje, že pasívna legitimácia žalovaného bola zistená už v predchádzajúcom konaní pred dovolací súdom. Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 15. júna 2016 zrušil rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 25.07.2013 č.k. 14C 84/202-165 v spojení s opravným uznesením z 13.1.2013 a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že je potrebné doplniť dokazovanie, že ide o vážne ohrozenie žalobcov a ich majetku, prípadne iných osôb a majetku. Podľa znaleckého posudku č. 10-16/2019 Technického a skúšobného ústavu stavebného, n.o. (čl. 395) bod 3.4 : „znaleckým výpočtom sme preukázali, že súčasný stav konštrukcie je staticky nevyhovujúci, konštrukcia nevyhovuje z hľadiska bezpečnosti voči preklopeniu“. Znalecký posudok bol doplnený doplnkom č. 1 zo dňa 18. mája 2020, kde v bode 3.13 sa uvádza : „na základe pozorovanej veľkosti vybúlenia horného oceľového profilu možno vysloviť čiastkový záver, že škoda na kovovom oplatení už do určitej miery vznikla, a to tým, že oplatenie je zdeformované. Ak by došlo k zrúteniu oporného múru/ podmurovky oplatenia, dôjde k tým aj k strhnutiu/ deštrukcii celého kovového oplatenia“. Dovolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne doplnil dokazovanie a riadne zistil skutkový stav, ktorý v rozsudku správne kvalifikoval. Odvolací súd sa s týmito zisteniami stotožnil v celom rozsahu. Dovolací súd nezistil z dovolacích dôvodov vady konania v zmysle § 420, písm. f) CSP, preto dovolanie podľa § 447, písm. f) CSP odmietol.

27. Najvyšší súd konštatuje, že materiálna existencia dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nebola zistená, a preto podľa § 447 písm. f) CSP dovolanie ako neprípustné odmietol.

28. Dovolací súd rozhodnutie o nároku žalovaného na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.